

ORIENTAL JOURNAL OF PHILOLOGY

journal homepage:

<http://www.supportscience.uz/index.php/ojp/about>**PRAGMATIC FEATURES OF MEDICAL SPEECH ACTS IN UZBEK AND ENGLISH LITERARY TEXTS****Feruza Kosimova***PhD in Philology**Doctoral student of the Department of Linguistics**Fergana State University**E-mail: feruzaqosimova06@gmail.com**Fergana, Uzbekistan***ABOUT ARTICLE**

Key words: speech acts, assertives, directives, commissives, expressives, declaratives, medical pragmatics, literary discourse, Uzbek, English.

Received: 19.11.25**Accepted:** 20.11.25**Published:** 21.11.25

Abstract: This article examines the pragmatic features of medical speech acts in Uzbek and English literary texts. The analysis focuses on fragments in which doctors, patients, their relatives, or narrators talk about illness, diagnosis, treatment, and health conditions. The study is based on the classical typology of speech acts—assertives, directives, commissives, expressives, and declaratives—and explores how these types are pragmatically realized in the literary discourse of both cultures. The findings show that in Uzbek texts assertives and directives are often accompanied by mitigators, figurative expressions, and religious-cultural elements, whereas English novels tend to use more direct and sometimes slightly ironic formulations. Commissives in Uzbek discourse are closely linked with modesty and hyperbolic pledges, while expressives are rich in address forms and idiomatic expressions. Declarative acts such as “Siz endi tuzaladingiz” and “You are cured” function as speech events that change the patient’s social or psychological status in both languages. The results demonstrate that literary texts effectively reflect culture-specific communicative norms, in particular the pragmatics of medical speech acts. The body of the paper is written in Uzbek, with English examples cited in their original form.

O'ZBEK VA INGLIZ BADIY MATNLARIDA TIBBIY MAZMUNDAGI NUTQ AKTLARINING PRAGMATIK XUSUSIYATLARI

Feruza Qosimova

Tilshunoslik kafedrası doktoranti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Farg'ona davlat universiteti

E-mail: feruzaqosimova06@gmail.com

Farg'ona, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: nutq aktlari, assertiv, direktiv, kommissiv, ekspressiv, deklarativ, tibbiy pragmatika, badiiy diskurs, o'zbek tili, ingliz tili.

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'zbek va ingliz badiiy matnlarida tibbiy mazmundagi nutq aktlarining pragmatik xususiyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqot materiali sifatida shifokor, bemor, ularning yaqinlari yoki voqeani kuzatuvchi shaxslar nutqida kasallik, tashxis, davolash va sog'liq bilan bog'liq holatlar til orqali ifodalangan fragmentlar tanlandi. Tahlilda nutq aktlarining besh turi – assertivlar, direktivlar, kommissivlar, ekspressivlar va deklarativlar – asos qilib olinib, ularning o'zbek va ingliz badiiy nutqida qanday pragmatik yuklama bilan qo'llanishi qiyosiy yoritiladi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, o'zbek badiiy matnlarida assertiv va direktiv aktlar ko'pincha muloyimlik, obrazlilik va diniy-madaniy unsurlar bilan birikib keladi, ingliz romanlarida esa ko'proq bevosita, ba'zan kinoyaviy ifoda ustunlik qiladi. Kommissiv aktlar o'zbek matnlarida kamtarlik va mubolag'ali va'dalar bilan uyg'unlashsa, ekspressivlar boy murojaat shakllari va frazeologizmlar orqali namoyon bo'ladi. Deklarativ aktlar – “Siz endi tuzaladingiz”, “You are cured” kabi shakllar – har ikki tilda ham yangi ijtimoiy-ma'naviy maqomni belgilovchi nutqiy hodisa sifatida talqin etiladi. Olingan natijalar o'zbek va ingliz badiiy diskursida tibbiy kommunikatsiya madaniy modelini tushunishga, shuningdek tibbiy muloqotning lingvopragmatik xususiyatlarini yanada aniqroq tavsiflashga yordam beradi. Maqola matni to'liq o'zbek tilida, inglizcha misol gaplar esa original holida keltirilgan.

ПРАГМАТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ РЕЧЕВЫХ АКТОВ МЕДИЦИНСКОГО СОДЕРЖАНИЯ В УЗБЕКСКИХ И АНГЛИЙСКИХ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ТЕКСТАХ

Феруза Косимова

Доктор философии (PhD) по филологическим наукам

Докторант кафедры лингвистики Ферганского государственного университета

E-mail: feruzaqosimova06@gmail.com

Фергана, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: речевые акты, ассертивы, директивы, комиссивы, экспрессивы, декларативы, медицинская прагматика, художественный дискурс, узбекский язык, английский язык.

Аннотация: В данной статье анализируются прагматические особенности речевых актов медицинского содержания в узбекских и английских художественных текстах. В качестве материала исследования были отобраны фрагменты, в которых посредством языка выражены ситуации, связанные с болезнью, диагнозом, лечением и здоровьем, встречающиеся в речи врача, пациента, их близких или наблюдателей события. В анализе в качестве основы рассматриваются пять типов речевых актов — ассертивы, директивы, комиссивы, экспрессивы и декларативы, — и проводится сравнительное освещение того, с какой прагматической нагрузкой они употребляются в узбекском и английском художественном дискурсе. Результаты показывают, что в узбекских художественных текстах ассертивные и директивные акты часто сочетаются с мягкостью выражения, образностью и религиозно-культурными элементами, тогда как в английских романах преобладают более прямые, иногда ироничные формы выражения. Комиссивные акты в узбекских текстах сочетаются со скромностью и гиперболизированными обещаниями, а экспрессивы проявляются через богатые формы обращения и фразеологизмы. Декларативные акты — такие, как «Siz endi tuzal dingiz» («Вы теперь выздоровели»), «You are cured» — в обоих языках трактуются как речевое действие, определяющее новый социально-духовный статус. Полученные результаты помогают лучше понять культурную модель медицинской коммуникации в узбекском и английском художественном дискурсе, а также более точно описать лингвопрагматические особенности медицинского общения. Текст статьи полностью представлен на узбекском

Kirish. Nutq aktlari nazariyasi zamonaviy pragmalingvistikada soʻzlovchi va tinglovchi oʻrtasidagi munosabatlarni, niyat va illokutiv maqsadlarning til vositalari orqali qanday namoyon boʻlishini tushuntirishga xizmat qiladi. Tibbiy mazmundagi dialoglar – shifokor va bemor, bemor va uning yaqinlari, shuningdek voqeani tasvirlayotgan muallif nutqi – koʻpincha inson hayoti, sogʻligʻi, qoʻrquv va umid kabi yuqori darajada sezgir mavzular bilan bogʻliq boʻladi. Shu bois bu sohada qoʻllanadigan assertiv, direktiv, kommissiv, ekspressiv va deklarativ aktlarning til shakli ham, pragmatik yuklamasi ham madaniyatga kuchli bogʻlangan.

Oʻzbek adabiyotida tibbiy holat koʻpincha nafaqat klinik tasvir, balki ruhiy holat, ijtimoiy munosabatlar va axloqiy qadriyatlar bilan birga tasvirlanadi. Shifokorning gapida ham tashxis, ham taskin, ham odob bir vaqtning oʻzida ifodalanadi. Ingliz badiiy matnlarida esa koʻproq bevosita, huquqiy va individualistik model seziladi: shifokor funksiyasi aniq belgilangan, dialog tezroq, qisqaroq va koʻpincha aniqroq assertivlar bilan quriladi.

Mazkur maqolaning maqsadi – oʻzbek va ingliz badiiy matnlarida tibbiy mazmundagi nutq aktlarining pragmatik xususiyatlarini IMRAD talablari asosida tizimli tahlil qilish, ularning oʻxshash va farqli jihatlarini aniqlash hamda bunday nutq aktlarining milliy madaniyat bilan bogʻliqligini yoritishdir.

Metodologiya

Tadqiqot materiali

Tadqiqot materiali sifatida quyidagi turdagi manbalar tanlandi:

- oʻzbek badiiy matnlari: Abdulla Qahhorning “Bemor”, “Ming bir jon” kabi hikoyalari, maktab darsliklarida keltirilgan dialog parchalari va boshqa nasriy matnlar [1; 3; 5; 6; 9; 11; 14; 15];

- ingliz badiiy matnlari: David Nicholls’ning *Us* romani, Jennifer Weiner’ning *Mrs. Everything* asaridan parcha va boshqa zamonaviy nasr namunalaridan olingan fragmentlar [2; 4; 10; 13];

- ayrim publicistik va real hayotiy nutq namunalaridan olingan iqtiboslar (masalan, Reuters xabaridagi shifokor nutqi) [7].

Tanlangan parchalarda bevosita tibbiy mazmun – kasallik nomi, tashxis, davolash, bemorning holati, shifokorning majburiyati yoki bemorning hissiyoti – til orqali ifodalangan boʻlishi shart deb olindi.

Nazariy asos

Tahlil uchun J. Searle nutq aktlari tasnifi (assertiv, direktiv, kommissiv, ekspressiv, deklarativ) asos qilib olindi. Har bir misol gapda:

- illokutiv tur (masalan, faktni tasdiqlash, buyruq berish, va'da qilish, minnatdorlik bildirish, holatni e'lon qilish);

- perlokutiv ta'sir (tinglovchida qanday hissiyot yoki harakat uyg'otishi);
- madaniy-pragmatik fon (hurmat, kinoya, mubolag'a, diniy unsurlar, obrazlilik) aniqlab borildi.

Tadqiqot usullari

- Sifatli pragmatik tahlil – har bir misol nutq akt nuqtai nazaridan, kontekst va personajlar o'rtasidagi munosabat bilan birga talqin qilindi.

- Qiyosiy tahlil – o'zbek va ingliz matnlaridan olingan parallel yoki funksional jihatdan o'xshash nutq aktlari qiyoslandi.

- Diskurs tahlili – nutq aktlari dialogning kengroq strukturasida (oldingi va keyingi replikalar, muallif izohlari) ko'rib chiqildi.

Misollar tanlashda mualliflik huquqiga rioya qilinib, uchraydigan gaplar qisqa iqtibos shaklida (zarur hollarda qisqartirib) keltirildi va har biriga manba havolasi qo'yildi.

Natijalar va muhokama. Assertiv nutq aktlari: haqiqatni tasdiqlash uslublari

Nutq aktlari nazariyasiga ko'ra, assertivlar gapiruvchi voqelik haqida ma'lumot berib, tasdiqlovchi fikrni bildiradi. Tibbiy mazmundagi matnlarda bu ko'pincha shifokor yoki muallifning kasallik holatini oddiy, fakt sifatida bayon qilishi orqali namoyon bo'ladi. Masalan, o'zbek badiiy matnida shifokor bemorga quvonchli xabarni sodda va qat'iy tarzda bildiradi: "Qizingizning ko'zlari yaxshi ko'radi", – dedi hakim [1]. Bu gapda shifokor faktni tasdiqlab, bemor onasini tinchlantiradi – bu klassik assertiv nutq akt bo'lib, illokutiv maqsad "xabar berish va taskin berish"dir.

Ingliz matnida esa ba'zan tibbiy haqiqat qo'polroq, hatto kinoya aralash ifodalanishi mumkin. David Nicholls romanida shifokor vafot etgan bemor yuragi haqida: "His heart 'basically exploded,' said the doctor" deb, voqeani sodda, biroz kinoyali ruhda tasdiqlaydi [2]. Har ikkala misolda haqiqat bayon qilinadi, lekin uslub farqli: o'zbek muloqotida shifokor odatda yumshoq, samimiy ohangni tanlaydi ("yaxshi ko'radi"), ingliz matnida esa "basically exploded" iborasi keskinlik va dramatismni kuchaytiradi.

Bu farq madaniyatga borib taqaladi: o'zbek adabiyotida tibbiy haqiqiy holat ko'pincha odobli va muvozanatli tasvirlanadi, ingliz nasrida esa badiiy effekt (ironiyami, drammatizimmi) kuchliroq bo'lishi mumkin. Shunday qilib, assertivlar ikki tilda ham voqelikni tasdiqlasa-da, ularning uslubiy rang-barangligi madaniy-estetik an'analar bilan belgilanadi.

Direktivalar: buyruq, tavsiya va iltimoslarning madaniy ko'rinishi

Direktivlar – bu buyruq, iltimos yoki ko'rsatma beruvchi nutq aktlari. Tibbiy vaziyatlarda direktivlar shifokor yoki hamshiraning bemorga qarata aytgan gaplarida, shuningdek yaqinlarning

favqulodda holatdagi buyruqlarida namoyon bo'ladi. Abdulla Qahhor hikoyasida bemorning qo'shnisi jon holatda shunday deydi: "...uyg'oting qizingizni!" – deydi kampir [3]. Bu yerda keskin vaziyat ("jon holatda") direktivning ohangini ham keskinlashtiradi: buyruq bevosita va ortiqcha yumshatilmasdan berilgan.

Ingliz tibbiy muloqotida esa shifokor ko'rsatmalari ko'pincha modal fe'llar bilan yumshatiladi: "You should come in so that we can discuss your options," – deydi doktor [4]. Bu ham direktiv: bemorni shifoxonaga kelishga undash, lekin "you should" konstruksiyasi tavsiya va hamkorlik ohangini beradi. O'zbek tilida bunday holatda "Yaxshisi, ertaga poliklinikaga kelasiz" kabi muloyim shakl tanlanadi; hurmat ifodalash uchun "yuring", "marhamat" kabi so'zlar, fe'lning ko'plik shakli ("yuring") va "iltimos" so'zi qo'shiladi.

Qahhor asarlarida hamshiraning keksa bemorga murojaati bu jihatdan xarakterlidir: hamshira Hoji akaga "Yuring!" – deb murojaat qiladi [5]. Grammatik jihatdan bu buyruq, lekin hurmatli ko'plik shakli direktivning illokutiv kuchini yumshatadi. Ingliz tilida esa "Please, come take your medicine" kabi shakllarda "please" va intonatsiya direktivni muloyimlashtiradi. Demak, o'zbek madaniyatida katta yoshdagilarga yoki maqomli shaxslarga direktivlar grammatik hurmat shakllari bilan berilsa, ingliz tilida hurmat asosan so'z tanlovi va ohang orqali ifodalanadi.

Kommissivlar: va'da, majburiyat va mubolag'a

Kommissivlar – bu va'da berish, o'z zimmasiga majburiyat olish nutq aktlari. O'zbek badiiy matnlarida kommissivlar ko'pincha qahramonlarning bir-biriga va'dasi yoki qat'iy niyatini ifodalaydi. O'zbek mentalitetida kishi va'da berayotib ko'pincha kamtarona "Xudo xohlasa" degan iborani qo'shadi; bu diniy formula kommissiv aktning kuchini ham yumshatadi, ham mustahkamlaydi. Abdulla Qahhorning "Bemor" hikoyasida Sotiboldining xo'jayini bemorni davolash borasida o'z majburiyatini obrazli tarzda ifodalaydi: "...afsuslandi, qo'lidan kelsa hozir uning xotinini oyoqqa bostirib berishga tayyor ekanini bildirdi" [6]. Bu bevosita "va'da beraman" demasa-da, qahramonning imkon qadar yordam berishga tayyorligini bildiruvchi kommissiv aktdir.

Inglizcha kontekstda shifokorlar odatda aniq va'dalardan ehtiyot bo'lishadi, ammo umid beruvchi majburiyatlarni ifoda etadilar. Reuters xabarida amerikalik shifokorning: "We will do everything humanly possible to help him fight this disease," degan gapi keltiriladi [7]. Bu – "Biz uni qutqarish uchun qo'limizdan kelgan barcha ishni qilamiz" mazmunidagi ochiq kommissiv nutq aktidir. O'zbek matnlarida bunday majburiyat ba'zan mubolag'ali tarzda ham ifodalanadi: "bir daqiqalik orom uchun o'ng ko'zimni ham berishga tayyorman" kabi iboralar [8] kommissivni hissiy kuch bilan to'ldiradi.

Shunday qilib, ingliz matnlarida kommissivlar ko‘proq “We will...”, “I promise...” kabi to‘g‘ridan-to‘g‘ri formulalar orqali berilsa, o‘zbek matnlarida ular ko‘pincha obrazli, mubolag‘ali va diniy iboralar bilan uyg‘unlashadi.

Ekspressivlar: minnatdorlik, achinish va milliy obrazlilik

Ekspressivlar – minnatdorlik bildirish, uzr so‘rash, achinish, quvonch va qo‘rquvni izhor qilishga xizmat qiluvchi nutq aktlaridir. O‘zbek adabiyotida ekspressivlar ko‘pincha odob va samimiyat bilan uyg‘unlashgan. “Ming bir jon” hikoyasida og‘ir xasta Mastura huzuriga kirganlarni ko‘rib shunday deydi: “Kelinglar... Rahmat! Odamga odam quvvat bo‘ladi, ming rahmat!” [9]. Bu jumlada “ming rahmat” iborasi minnatdorlikni kuchli darajada ifodalaydi; “odamga odam quvvat bo‘ladi” esa milliy obrazlilikka xos ekspressiv birlikdir. Xuddi shu vaziyatda Masturaning eriga: “Akramjon, kursi qo‘yib bering...” deyishi ham mehmonlarga hurmat, iltifot va samimiyatni ifodalovchi ekspressiv ohangga ega [9].

Ingliz badiiy matnida ham shifokor bemorga achinish va hamdardlik bildirib “I’m sorry, said the doctor” kabi jumladan foydalanadi [10]. Bu yerda “I’m sorry” nafaqat uzr, balki hamdardlik ifodasidir. Bemorning minnatdorligi esa “Thank you so much” kabi iboralar orqali beriladi. O‘zbek tilida ekspressivlar ko‘pincha murojaat shakllari (dadasi, opa, uka), kinoyali yoki mubolag‘ali iboralar (“jonim halqumimga keldi”, “voy sho‘rim” va hokazo) orqali boyitiladi [12]. Ingliz tilida esa “I’m frightened”, “I’m so grateful” kabi bevosita hissiy ifodalar ustun turadi.

Demak, har ikkala tilda ekspressiv aktlar hissiyotlarni yetkazadi, biroq o‘zbek tilida obrazlilik va murojaat shakllari ko‘proq, ingliz tilida esa hissiyotlar to‘g‘ridan-to‘g‘ri leksik ifoda orqali beriladi.

Deklarativlar: sog‘ayish va o‘limni e‘lon qilish

Deklarativ nutq aktlari gap aytilishi bilan yangi huquqiy yoki ijtimoiy holatni vujudga keltiradi. Tibbiy kontekstdagi deklarativ akt sifatida shifokorning kasallikdan sog‘ayishni e‘lon qilishi yoki o‘limni rasmiy e‘lon qilishi keltirilishi mumkin. Ingliz matnlarida shifokorning “You are cured” deyishi bemorning maqomini “bemor”dan “sog‘aygan, omon qolgan” maqomiga o‘tkazadi. Jennifer Weiner’ning Mrs. Everything romanida: “After five years cancer-free, she was allowed to say that she was cured — a survivor” degan satr bor [13]. Bu yerda “she was cured” iborasi tibbiy ham, ruhiy ham jihatdan yangi maqomni e‘lon qiluvchi deklarativ aktdir.

O‘zbek kontekstida esa bunday deklarativ holatlar ko‘proq diniy-madaniy bo‘yoq bilan kechadi: shifokor yoki tabib “Endi tuzaladingiz, xudoga shukur” deyishi mumkin; bu ibora bemorning sog‘ayganini e‘lon qilish bilan birga, natijani Olloh irodasiga bog‘laydi. O‘lim holatida ham o‘zbek matnlarida “Faloni olamdan o‘tdi”, “jon taslim qildi” kabi yumshoqroq iboralar ishlatiladi, yaqinlar yoki rivoyatchi tomonidan e‘lon qilinadi. Ingliz nasrida esa shifokorning “He’s gone” yoki “Time of death: ...” degan gapi o‘limni rasmiy e‘lon qilishga xizmat qiladi.

Shunday qilib, deklarativ aktlar har ikkala tilda ham “yangi holat”ni – sog‘ayish yoki o‘limni – nutq orqali rasmiylashtiradi, ammo ularning ifoda usuli o‘zbek tilida yumshoq va diniy bo‘yoqli, ingliz tilida esa rasmiy va hujjatga yaqinroq bo‘ladi.

Umumiy qiyosiy mulohazalar

Tahlil shuni ko‘rsatdiki, o‘zbek va ingliz badiiy matnlarida tibbiy mavzudagi nutq aktlari funksional jihatdan o‘xshash bo‘lsada, ifoda uslubi va nutqiy strategiyalarda sezilarli madaniy farqlar mavjud. O‘zbek matnlarida:

- muloyimlik, obrazlilik, kinoya va diniy unsurlar ko‘p uchraydi;
- hurmat grammatik ko‘rsatkichlar (ko‘plik-shakl, murojaat) orqali beriladi;
- kommissiv va ekspressiv aktlarda mubolag‘a va his-hayajon kuchli.

Ingliz matnlarida esa:

- bevositalik va individualizm kuchliroq seziladi;
- hurmat asosan leksik birliklar va intonatsiya orqali yuzaga chiqadi;
- kommissiv va deklarativ nutq aktlari ko‘proq aniq va rasmiy shakllarda ifodalanadi.

Bu farqlar tibbiy muloqotning badiiy tasvirini ham, real hayotdagi tibbiy kommunikatsiya modelini ham anglashda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa. Ushbu maqolada o‘zbek va ingliz badiiy matnlarida tibbiy mazmundagi nutq aktlari – assertiv, direktiv, kommissiv, ekspressiv va deklarativ turlarining pragmatik xususiyatlari IMRAD tarkibi asosida tahlil qilindi. Tahlil natijasida quyidagi xulosalarga kelindi:

1. Assertivlar har ikkala tilda ham voqelikni tasdiqlashga xizmat qiladi, biroq o‘zbek matnlarida ular ko‘pincha yumshoq, samimiy ohang bilan (“yaxshi ko‘radi”), ingliz matnlarida esa ba‘zan kinoyali yoki dramatik (“basically exploded”) tusga ega.
2. Direktivlar o‘zbek matnlarida hurmatli ko‘plik, “iltimos”, “marhamat” kabi birliklar bilan yumshatiladi; ingliz matnlarida modal fe‘llar (“you should”, “please”) va ohang orqali muloyimlashadi. Favqulodda vaziyatlarda har ikki tilda ham keskin direktiv shakllar qo‘llanadi.
3. Kommissivlar o‘zbek matnlarida diniy formulalar (“Xudo xohlasa”) va mubolag‘ali tasvirlar (“ko‘zimni ham berishga tayyorman”) bilan birga keladi; ingliz matnlarida esa “We will...”, “I promise...” kabi aniq majburiyatlar ustunlik qiladi.
4. Ekspressivlar o‘zbek adabiyotida obrazli iboralar, murojaat shakllari, frazeologizmlar bilan juda boy; ingliz matnlarida esa ko‘proq bevosita hissiy ifodalar (“I’m sorry”, “I’m frightened”) orqali beriladi.
5. Deklarativlar har ikkala tilda ham sog‘ayish yoki o‘lim kabi yangi holatni e‘lon qiluvchi nutq aktlari bo‘lib, o‘zbek tilida diniy-madaniy bo‘yoq kuchli, ingliz tilida esa rasmiy va tibbiy uslub ustun.

Tadqiqot natijalari o'zbek va ingliz badiiy nutqida tibbiy mavzular tasvirida qo'llanadigan nutq aktlarining milliy-madaniy fonini ko'rsatib, tibbiy kommunikatsiya, tibbiy tarjima va shifokor-bemor muloqoti pragmatikasini yanada chuqurroq anglashga xizmat qiladi. Kelgusida ushbu yondashuv asosida real klinik dialoglar, kino va seriallar nutqini ham qiyosiy tahlil qilish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- [1] Ona tili. 8-sinf darsligi. – Toshkent, 2014. (Qodirov M., Matov H. va boshqalar).
- [2] Us by David Nicholls. Excerpt. Bookreporter.com.
<https://www.bookreporter.com/reviews/us/excerpt>
- [3] Abdulla Qahhor. “Bemor” (hikoya). [https://n.ziyouz.com/...](https://n.ziyouz.com/)
- [4] Mrs. Everything. Jennifer Weiner. Read online free.
<https://bookreadfree.com/210225/5206877>
- [5] Abdulla Qahhor. “Ming bir jon” (hikoya). [https://uzsmart.ru/kutubxona/...](https://uzsmart.ru/kutubxona/)
- [6] Abdulla Qahhor. “Bemor” (hikoya). (Xuddi shu manba asosida).
- [7] “U.S. hospital says Sierra Leone doctor with Ebola extremely critical.” Reuters.
[https://www.reuters.com/...](https://www.reuters.com/)
- [8] O'zbek badiiy nasridan mubolag'ali kommissiv iboralar misollari (turli manbalar asosida).
- [9] “Ming bir jon” hikoyasidagi dialoglar. Qarang: [5].
- [10] Mrs. Everything asarida shifokor nutqi (qarang: [4]).
- [11] Abdulla Qahhor asarlarida oila ichidagi murojaat shakllari (qarang: [3], [5]).
- [12] O'zbek tili frazeologizmlari lug'ati. – Toshkent, 2005.
- [13] Jennifer Weiner. Mrs. Everything. – New York, 2019. (cancer-free, cured epizodi).
- [14] Abdulla Qahhor. Tanlangan asarlar. – Toshkent, turli nashrlar.
- [15] O'zbek nasri antologiyasi. – Toshkent, A.Qahhor hikoyalari bilan.